

Yönetici Kararlarını Derinden Etkileyen Bir Sistem Olan Muhasebe Bilgi Sistemi Konusunda Yazılan Ulusal Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

A Bibliometric Analysis of National Postgraduate Theses Concerning the Accounting Information System, Which Significantly Influences Managerial Decision-Making

ÖZET

Rekabetin hızla arttığı iş dünyasında işletmeler tüm faaliyetlerine ait verilerin kaydedilmesinden rapor edilmesine kadar tüm süreçte bilgi teknolojilerinden faydalanmaktadır. Bu noktada işletmenin en önemli fonksiyonlarından biri olan muhasebeyle ilgili bir bilgi sistemi, işletme bilgi kullanıcılarının ihtiyaç duydukları bilgiyi sağlayan ve özellikle yöneticilerin stratejik kararlar almasında gereksinim duyduğu verileri toplayan bir sistem olarak ön plana çıkmaktadır. Bu çalışmada özellikle yöneticilerin karar almada sıklıkla başvurduğu ve hayati öneme sahip olan muhasebe bilgi sistemi alanında 1987-2025 yılları arasında ülkemizde yürütülen yüksek lisans ve doktora tezlerindeki yönelim ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak yürütülen çalışmada Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na bağlı Ulusal Tez Merkezi sayfasında yer alan ve "muhasebe bilgi sistemi" konusunu işleyen toplam 80 adet teze 2025 Mart ayı itibarıyla ulaşılmış olup söz konusu tezlerin, türleri, yayınlanma yılları, üniversiteleri, yazarlarının cinsiyetleri, yayınlanma dili, danışmanlarının akademik unvanları ve kullanılan anahtar kelimelere ait veriler incelenmiş ve elde edilen bulgular yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; en çok tezin Anadolu Üniversitesi'nde hazırlandığı, en çok tezin 2018-2019 ve 2020 yıllarında yazıldığı, en çok yüksek lisans tezi olarak bu konunun ele alındığı ve en çok "muhasebe bilgi sistemi", "muhasebe", "KOBİ" ve "bilgi" gibi anahtar kelimelerin kullanıldığı ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Muhasebe Bilgi Sistemi, Muhasebe

ABSTRACT

In today's rapidly evolving and highly competitive business environment, enterprises increasingly utilize information technologies throughout all operational processes—from data recording to reporting. In this context, accounting information systems, as one of the most critical functions of an enterprise, stand out as systems that provide essential information to users and collect data particularly required by managers for strategic decision-making. This study aims to reveal the trends in master's and doctoral theses conducted in Turkey between 1987 and 2025 in the field of accounting information systems, which play a vital role in managerial decision-making. Employing a bibliometric analysis method, a total of 80 theses focusing on the topic of "accounting information system" were identified as of March 2025 from the National Thesis Center under the Council of Higher Education. These theses were examined in terms of their types, publication years, affiliated universities, authors' genders, language of publication, academic titles of advisors, and the keywords used. The findings indicate that the highest number of theses were prepared at Anadolu University, with the most significant concentration occurring in the years 2018, 2019, and 2020. The topic was predominantly addressed at the master's thesis level. Moreover, the most frequently used keywords in these theses were found to be "accounting information system," "accounting," "SMEs," and "information".

Keywords: Bibliometric Analysis, Accounting Information System, Accounting.

GİRİŞ

Küreselleşmenin de etkisiyle son yıllarda işletmeler, hızla artan rekabet koşullarına cevap verebilmek, sürekli değişen müşteri istek ve ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına kendisi ve çevresiyle ilgili doğru ve yeterli bilgiye ihtiyaç duymaktadır. Elde edilecek olan bu bilgi, işletme tarafından kaynakları verimli biçimde kullanarak maksimum karlılığı sağlayacak kararlar verebilmek amacıyla kullanılmaktadır. İşletme bilgi sistemi aracılığıyla ulaşılabilecek olan bu bilginin işletmelerin yönetim kademesi tarafından alınacak olan kararlarını doğru biçimde yönlendireceği düşünülmektedir.

Yöneticilerin ve işletme sahiplerinin doğru karar verebilmeleri adına gerçek, tarafsız ve tutarlı finansal verilere ait bilgilerin ancak işletmenin en önemli fonksiyonlarından biri olan muhasebe tarafından sağlanabileceği

Ahmet Kurt¹

How to Cite This Article

Kurt, A. (2025). "Yönetici Kararlarını Derinden Etkileyen Bir Sistem Olan Muhasebe Bilgi Sistemi Konusunda Yazılan Ulusal Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi" *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587-1587) Vol:11, Issue:8; pp:1418-1424. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16936129>

Arrival: 02 July 2025

Published: 25 August 2025

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Sosyal Bilimler MYO, Muhasebe ve Vergi Böl., Çanakkale, Türkiye.
ORCID: 0000-0003-2430-3252

bilinmektedir. Bu noktada muhasebeye ait verilerin sistematik şekilde toplanarak anlamlı çıktılara dönüştürüldüğü ve bu verilerin işletme sahip ve yöneticilerine karar alma aşamasında sunulmasına imkân sağlayan bir yapı olan muhasebe bilgi sistemi ön plana çıkmaktadır. Muhasebe bilgi sistemi bu açıdan, işletme sahip ve yöneticilerinin özellikle planlayıp kontrol etme ve buna uygun kararlar alma aşamasında temel yönetim fonksiyonlarını daha etkin biçimde yerine getirebilmelerini sağlamaktadır. İşletmelerin gereksinim duydukları finansal verileri ve buna bağlı muhasebe bilgilerini sunan bir sistem olan muhasebe bilgi sistemi, sürekli veri akışını sağlaması bakımından işletmelerin kurumsallaşmasına da katkı sağlayan ve bu açıdan çoğu araştırmacı tarafından dikkatle ele alınan bir kavramdır.

Bu çalışmada da muhasebe bilgi sistemi konusunda Türkiye’de kaleme alınan lisansüstü tezler (yayımlanma yılı, yayımlanma dili, yazarının cinsiyeti, akademik danışmanın unvanı, yayımlanan tezlerin türü, yazarların eğitim gördükleri üniversiteleri ve kullanılan anahtar kelimeleri gibi) çeşitli kriterler bakımından incelenmekte ve buna göre değerlendirmeler yapılmaktadır. Muhasebe alanında yapılan çalışmalara bakıldığında, bağımsız denetim, muhasebe denetimi, muhasebe meslek mensupları, hata ve hile, standartlar ve eğitim kurumlarında verilen muhasebe eğitimi gibi temel konular üzerinde yoğunlaştığı görülmüştür. Muhasebe bilgi sistemi konusunda yapılan çalışmaların ise diğer konulara nispeten daha az sayıda olduğu, üretilen çalışmaların ise genellikle KOBİ’ler ve bazı işletmeler üzerinde uygulamalı olarak ele alındığı görülmüştür. Bu sebeple literatürde doğan bu boşluğu doldurmak ve benzer çalışmaların güncelliğini yitirmesi nedeniyle güncel bir çalışmaya duyulan ihtiyaca yanıt verebilmek adına ilgili çalışma düzenlenmiştir.

MUHASEBE BİLGİ SİSTEMİNE KAVRAMSAL ÇERÇEVEDEN BAKIŞ

İşletmenin en önemli fonksiyonlarından biri olan muhasebe; işletme içerisinde meydana gelen mali olayları belgesiyle birlikte kaydeden, bunları sınıflandırıp mali tablolar halinde raporlayan ve işletme ilgililerine sunan bir sistemdir. Rekabetin her geçen gün arttığı ve bilginin en önemli sermaye olarak görüldüğü iş dünyasında özellikle işletme sahip ve yöneticileri tarafından muhasebe, rekabette ön plana çıkabilmek adına en önemli unsurlardan biri haline gelmektedir. Özellikle bu noktada işletme içerisinde meydana gelecek her türlü faaliyeti ve mali olayı işleyerek yöneticilerin kullanabileceği veriler haline getirebilecek bir bilgi sistemine şiddetle ihtiyaç duyulmaktadır.

Yöneticilerin işletmeleri amaçlarına ulaştırabilmeleri adına karar verme ve karşılaşılan sorunları çözmeye gibi işlevleri bulunan muhasebe bilgi sistemi bu haliyle mali nitelikteki olay ve faaliyetleri işleyen ve bunları işletmenin iç ve dış bilgi kullanıcılarının ihtiyaç duyduğu doğru, tarafsız ve güvenilir bilgiler haline getiren, bu bilgileri de raporlar halinde sunarak gereksinim duyulduğunda kullanabilmek amacıyla depolayan bir bilgi sistemi olarak görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında muhasebe bilgi sisteminin girdisi işlenen belgeler, çıktısı ise bilgi kullanıcılarının kullanımına sunulan doğru ve güvenilir mali raporlar olarak görülmektedir (Doğan, 2016: 198). Bu yönüyle bir organizasyon olarak kabul edilen işletmenin sinir sistemine benzetilen muhasebe bilgi sistemi sayesinde özellikle karar verme aşamasında olan yöneticilere, danışmanlara, planlamacılara, iç ve dış denetçilere ve finansal tablolardan elde edilen verileri işleyerek kullanıcılara yararlı bilgiler sağlanmaktadır (Gökdeniz, 2005: 87).

İşletmenin ihtiyaç duyduğu ekonomik verilerin tespit edilip işlendiği ve raporlanarak kullanıcılara gerekli olan bilgileri sağlayan ve bu yönüyle özellikle yönetim ve iç kontrol sistemlerinin vazgeçilmez bir unsuru olarak görülen muhasebe bilgi sistemi ile ilgili literatürde çok çeşitli tanımlamalar yapılmıştır.

Muhasebe bilgi sistemi, finansal bilgileri işleyen ve organizasyonel faaliyetlerin koordinasyonu ve kontrolü bağlamında alınan kararları destekleyen bilgisayar tabanlı sistemler olarak tanımlanır (Nicolaou, 2000: 91-92).

Muhasebe bilgi sistemi, ilgili bilgi kullanıcılarına yararlı bilgiler sunmak amacıyla birlikte çalışan farklı bileşenlerin oluşturduğu bir bütündür (Kieso vd., 2007).

Muhasebe bilgi sistemi, işletmenin varlıklarını korumaya yardımcı olarak bu varlıklarda zaman içinde oluşan değişiklikleri izleyen ve işletmenin finansal durumu ile faaliyet sonuçlarına ait finansal verileri ilgililere sunan bir sistemdir (Akgün ve Kılıç, 2013: 23).

Muhasebe bilgi sistemi, işletme faaliyetlerinin devamlılığı, kontrolü ve planlaması için gerekli bilgileri özellikle işletme yöneticileri ile finansal tablo kullanıcılarına iletilmesini sağlayan; finansal muhasebe ve genel muhasebe gibi klasik muhasebe yöntemlerini de bünyesinde barındıran bir bilgi sistemidir (Memiş, 2022: 95).

Tüm bu tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere, muhasebe bilgi sistemi yoluyla elde edilen veriler, işletmenin mevcut durumunun değerlendirilerek geleceğe yönelik kararlar alınması noktasında kullanılır. Bu sayede de işletmeler, muhasebe bilgi sisteminden elde edilen bu veriler doğrultusunda stratejik ve operasyonel pek çok kararı şekillendirir. Özellikle satılacak malların miktar ve zamanlamasının belirlenmesi, fiyatlarının politikalarının oluşturulması, üretim sırasında kullanılacak olan makine ve iş gücünün hesaplanıp kaynak planlamalarının

ayarlanması ve kar planlamalarının yapılması gibi bir takım yönetsel kararların alınmasında muhasebe bilgi sisteminden elde edilen veriler işletme sahip ve yöneticilerine yardımcı olmaktadır. Yine tüm bunlara ek olarak uygun girdilerin seçilerek ürün karması oluşturma, çevre dostu projeler geliştirilmesi ve hatalı politikaların gözden geçirilmesi gibi çeşitli karar alma süreçlerinde işletmeler tarafından aktif şekilde muhasebe bilgi sistemi kullanılmaktadır (Günay ve Wolff, 2022: 741; Demir ve Tanyıldızı, 2018: 143).

LİTERATÜR TARAMASI

Kendisinden elde edilen veriler sayesinde bilgi kullanıcılarına geçmişle ilgili bilgiler vererek geleceğe dair alınacak olan kararlarda işletme sahip ve yöneticilerine yardımcı olan ve bu sebeple işletmenin dili olarak da adlandırılan muhasebe, işletmeye de ihtiyaç duyduğu verileri sağlaması noktasında benzersiz bir bilgi sistemi olarak kabul edilmektedir. İşletme için hayati önem sahip olan bu sistemle ilgili gerek ulusal gerek uluslararası literatürde oldukça fazla sayıda araştırma mevcuttur. Bazı araştırmalar muhasebe bilgi sisteminin işletmeler üzerinde ne kadar etkili olduğunu göstermeyi amaçlarken bazı araştırmalar ise meslek mensuplarının bu konuya bakışını sorgulamakta ve buna yönelik uygulamalar gerçekleştirerek konunun önemine değinmişlerdir.

Gökdeniz (2005), işletmelerde etkin biçimde kullanılan muhasebe bilgi sisteminin önemini ve bu sistemin teknolojiyle bütünleştiğini aktarmıştır. Ayrıca sistemin işletmelerde kullanılmasının sayısız avantajından bahsedilen çalışmada muhasebe bilgi sistemi sayesinde hem eğitim hem uygulama sahası hem de meslek mensuplarına yeni bir alan yaratıldığı vurgulanmıştır.

Akgün ve Kılıç (2013)'ın muhasebe bilgi sisteminin işletme yönetimine ait etkinliğini belirlemeyi amaçlayarak yürüttükleri çalışma Tuz Gölü civarında faaliyet gösteren işletmelere uygulanmış olup muhasebe bilgi sisteminin işletmeye getirdiği yeniliklerin, işletme yönetiminin etkinliği üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmanın farklı sektörlerde uygulanması durumunda farklı sonuçlar alınabileceği de çalışma sonunda belirtilmiş olup işletme yönetimi tarafından muhasebe bilgi sistemine önem verilmesi gerektiği aktarılmıştır.

Tan (2016) tarafından yapılan çalışmada muhasebe bilgi sisteminin Türkiye'deki iç denetçiler üzerindeki etkisi incelenmeye çalışılmıştır. Türkiye'de faaliyet gösteren 106 denetçi üzerinde yapılan çalışmada özellikle mali kayıtların kaydedilmesi aşamasında muhasebe bilgi sisteminin önem kazandığı belirtilmiş ve bu sistem sayesinde iç denetçilerin çalışmalarına katkı sağlandığı tespit edilmiştir.

Esmeray ve Dağlı (2017) tarafından muhasebe bilgi sisteminin işletmelerin yönetim sistemleri üzerindeki etkinliğini ortaya koymak ve işletme sahip ve yöneticilerinin muhasebe bilgi sistemini algılama düzeylerini tespit etmek amacıyla Kayseri ilinde faaliyet gösteren 310 KOBİ üzerinde araştırma yapılmıştır. Araştırma sonucunda muhasebe bilgi sisteminin işletmelerin faaliyet süresi, sahip oldukları teknoloji düzeyi, yöneticilerin eğitim düzeyleri ve işletmelerin hukuki statüleri gibi değişkenler üzerinde pozitif etkili olduğu sonucuna ulaşılmış ve ileride gerçekleştirilebilecek olan çalışmalar için bazı önerilerde bulunulmuştur.

Demir ve Tanyıldızı (2018), günümüzde bilgi sistemlerinin işletme içerisinde stratejik kararlar alınması noktasındaki önemine vurgu yaptıkları çalışmada KOBİ'lerin muhasebe bilgi sistemi ile ilgili yeterliliklerini incelemişlerdir. Özellikle büyük işletmeler tarafından muhasebe bilgi sisteminin aktif şekilde kullanıldığının aktarıldığı bu çalışmada aynı önemin KOBİ'ler tarafından gösterilip gösterilmediğinin ortaya konması amacıyla Elâzığ ilinde üretim yaparak faaliyet gösteren 260 KOBİ üzerinde anket yöntemiyle uygulama yapılmıştır. Araştırma sonucunda işletmeye ait diğer alt sistemlerin muhasebe bilgi sistemi kadar tanınmayıp aktif kullanılmadığı ortaya konmuş, teknolojik olanakların el verdiği ölçüde muhasebe bilgi sisteminden yararlandıkları irdelenmiştir.

Günay ve Wolff (2022)'un muhasebe bilgi sisteminin stratejik karar alma sürecindeki etkisini inceledikleri çalışmada, yöneticilerin işletme faaliyetleriyle ilgili alacakları kararlarda belirsizliği ortadan kaldırmak amacıyla en güvenilir yol olan muhasebe bilgi sistemini kullandıklarını ortaya konmuştur. Kahramanmaraş'ta faaliyet gösteren toplam 250 tekstil işletmesi üzerinde yapılan çalışmada, yöneticilerin stratejik karar alma sürecinde; muhasebe bilgi sisteminin bileşenlerinden olan finansal muhasebe ve yönetim muhasebesinden elde ettikleri bilgilerin maliyet muhasebesinden elde edilen bilgilere nazara çok daha fazla işlevsel ve etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca muhasebe bilgi sisteminin stratejik karar almada etkili olduğu ve bu açıdan işletmeler adına hayati öneme sahip olduğu vurgulanmıştır.

Memiş (2022) tarafından yapılan bir diğer araştırmada ise muhasebe departmanında faaliyet gösteren yöneticilerin muhasebe bilgi sistemi tercihini etkileyen faktörler belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Giresun ilinde faaliyet gösteren 13 kurumsal şirkette görev yapan yöneticiler üzerinde yapılan çalışmanın sonucunda seçilecek bilgi

sisteminin kaliteli bilgi sunması ve teknolojik yenilik ve gelişime açık olabilme kriterlerinin en çok tercih edilen kriterler olduğu belirtilmiştir.

YÖNTEM

Bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak hazırlanan bu çalışmada, muhasebe bilgi sistemi kavramının ülkemizdeki tez çalışmalarında ilk kez yer aldığı 1987 yılından itibaren olmak üzere 1987-2025 yılları arasında muhasebe bilgi sistemi alanında hazırlanmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerindeki yönelim ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Nitel araştırma tekniklerinden biri olan bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak yürütülen bu çalışmada Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na bağlı Ulusal Tez Merkezi sayfasında yer alan ve “muhasebe bilgi sistemi” konusunu işleyen toplam 80 adet teze erişim sağlanmıştır. Analiz edilen tezlere 2025 Mart ayı itibarıyla ulaşılmış olup söz konusu tezlerin, türleri, yayınlanma yılları, üniversiteleri, yazarlarının cinsiyetleri, yayınlanma dili, danışmanlarının akademik unvanları ve kullanılan anahtar kelimelere ait veriler incelenmiş ve bulgular yorumlanmıştır.

BULGULAR

Çalışma kapsamında incelenen tezlerin yıllara göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmektedir. Tabloda görüldüğü üzere muhasebe bilgi sisteminin 2000, 2002, 2009 ve 2011 yılları hariç olmak üzere özellikle 1998 yılından beri çalışılan ve popülerliğini kaybetmeyen bir çizgide olduğu tespit edilmiştir. İlk olarak 1987 yılındaki teze konu olan muhasebe bilgi sistemi, 2018, 2019 ve 2020 yıllarında yedişer adet olmak kaleme alınmıştır. 2022 ve 2013 yıllarında ise altışar kez aynı konu ile ulusal tez merkezine tez girişi yapılmıştır.

Tablo 1: Tezlerin Yıllar İtibarıyla Dağılımı

YIL	SAYI	YIL	SAYI
1987	1	2013	5
1994	1	2014	4
1995	1	2015	2
1998	3	2016	2
1999	2	2017	4
2001	3	2018	7
2003	2	2019	7
2004	1	2020	7
2005	2	2021	2
2006	1	2022	6
2007	3	2023	4
2008	1	2024	3
2010	2	2025	2
2012	2	Toplam	80

Muhasebe bilgi sistemi ile ilgili tez çalışmalarında araştırmacıların kullanılan dil olarak çoğunlukla Türkçe tercih ettiği Tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2: Tezlerin Yazım Diline Göre Dağılımı

Tezlerin Dili	Sayı
Türkçe	73
İngilizce	7
Toplam	80

Yayınlara araştırmacıların cinsiyetleri itibarıyla bakıldığında ise erkek yazarların fazlalıkta olduğu dikkat çekmiştir. 48 erkek yazar muhasebe bilgi sistemi konulu tez kaleme alırken 32 kadın yazarın yine aynı konuyu çalıştığı Tablo 3 üzerinde görülmektedir.

Tablo 3. Tezlerin Yazarının Cinsiyetine Göre Dağılımı

Yazarların Cinsiyeti	Sayı
Kadın	32
Erkek	48
Toplam	80

Muhasebe bilgi sistemini konu alan tez çalışmalarına destek olan danışmaların akademik unvanları açısından incelendiğinde birbirine yakın sayılar Tablo 4 üzerinde de göze çarpmaktadır. 27 doktor öğretim üyesi bu tezlere danışmanlık yaparken, doçent ve profesörlerin 26’sar kez danışmanlık yaptıkları görülmüştür. Birbirine yakın sayılar muhasebe bilgi sistemi konusunun her unvandan akademik personele yakın olduğu ve çalışılabilir konu olarak görüldüğünü göstermektedir.

Tablo 4. Tezlerin Danışmanlarının Akademik Unvanlarına Göre Dağılımı

Danışmanların Akademik Unvanları	Sayı
Prof. Dr.	26
Doç. Dr.	26
Dr. Öğr. Üyesi	27
Ulaşılamayan	1
Toplam	80

Çalışma kapsamında ele alınan tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu göze çarpmış ve ulaşılan 80 adet tezin 65 'inin bu sınıfa dahil olduğu görülmüştür. Daha çok yüksek lisans öğrencileri tarafından incelenen muhasebe bilgi sistemi konusu Tablo 5'te de görüldüğü üzere 15 kez doktora çalışmalarında tez olarak kaleme alınmıştır.

Tablo 5. Tez Sayılarının Tez Türüne Göre Dağılımı

Tezin Türü	Sayı
Yüksek Lisans	65
Doktora	15
Toplam	80

1987-2025 yılları arasında muhasebe bilgi sistemini konu alan ulusal tez yazarlarının hangi üniversitelerde öğrenim gördüklerini ele alan Tablo 6'dan ise yazarların en çok 10 kez ile Anadolu Üniversitesi öğrencisi oldukları sonucuna varılmıştır. Anadolu Üniversitesini, 5er kez ile Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ve Süleyman Demirel Üniversitesi takip ederken; Selçuk, Marmara, Erciyes ve Karadeniz Teknik Üniversitesi gibi köklü üniversitelerin izlediği tespit edilmiştir. Yine bu tablo vasıtasıyla toplamda 39 adet üniversitenin muhasebe bilgi sistemi konusunu ele alan yazarlara katkı sağladığı görülmüş ve özellikle bu açıdan homojen bir dağılım gösterdiği ve ülkenin tüm üniversiteleri tarafından benimsenen bir konu olduğunu ortaya koyulmuştur.

Tablo 6. Tezlerin Yazıldıkları Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Sayı
Anadolu Üniversitesi	10
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	5
Süleyman Demirel Üniversitesi	5
Selçuk Üniversitesi	4
Marmara Üniversitesi	4
Erciyes Üniversitesi	4
Karadeniz Teknik Üniversitesi	4
Gazi Üniversitesi	3
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	3
İstanbul Ticaret Üniversitesi	2
Karabük Üniversitesi	2
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	2
Gaziantep Üniversitesi	2
İnönü Üniversitesi	2
İstanbul Aydın Üniversitesi	2
Dumlupınar Üniversitesi	2
İstanbul Üniversitesi	2
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	2
Bingöl Üniversitesi	1
Necmettin Erbakan Üniversitesi	1
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi	1
Beykent Üniversitesi	1
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	1
Bartın Üniversitesi	1
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	1
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	1
Tarsus Üniversitesi	1
Fırat Üniversitesi	1
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	1
Bozok Üniversitesi	1
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1
İstanbul Gelişim Üniversitesi	1
Uludağ Üniversitesi	1
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1
Trakya Üniversitesi	1
Toplam	80

Muhasebe bilgi sistemi ile ilgili tez çalışmalarında yazarların kullandıkları anahtar kelimelerin tekrarlanma sıklıklarını ortaya koyan Tablo 7’de de görüldüğü üzere en çok tekrarlanan kelime “Muhasebe bilgi sistemi” (65)’dir. Onu “muhasabe” (12), “bilgi” (11), “KOBİ” (11) ve “bilgi sistemleri” (10) kelimeleri takip etmektedir. Muhasebe bilgi sisteminin ana bileşenlerinden olan muhasabe, bilgi ve bilgi sistemlerinin en üstlerde olmaları doğal bir veri olarak göze çarpmaktadır. Özellikle KOBİ kelimesinin çokça kullanılması dikkate değer bir konudur. Yürütülen tez çalışmalarında uygulama alanı olarak KOBİ’lerin kullanılması ve araştırmalara konu olması bu kelimenin en üstlerde olma sebeplerinden biri olarak görülmektedir. Yine Tablo 7’deki verilere bakıldığında ise işletmenin fonksiyonlarından biri olan muhasabeye ait bilgi sisteminin yürütülen tez çalışmalarında yazarlar tarafından da işletme ile yakın ilişkide olduğu ortaya konmuştur. “Kurumsal yönetim” (7), “Yönetim bilgi sistemi” (6) ve “İşletme yönetimi” (5) kelimelerinin anahtar kelime olarak en üstlerde kullanılması bu yargıyı desteklemektedir.

Tablo 7. Anahtar Kelimelerin Tezlerde Tekrarlanma Sayıları

Sayı	Anahtar Kelime
65	Muhasebe bilgi sistemi
12	Muhasebe
11	Bilgi, KOBİ
10	Bilgi sistemleri
7	Kurumsal yönetim
6	Yönetim bilgi sistemi
5	İşletme Yönetimi, Sistem, Karar alma süreci
3	İşletmeler, Yönetim, İç kontrol
2	Karar destek sistemleri, Bilgi Yönetimi, Kurumsal Kaynak Planlaması Karar verme, Etkinlik, E-Defter, Çevre muhasebesi, TFRS, Yönetim, Karar
1	Fiyatlandırma, Hava alanları, Ulaştırma, Planlama, Stratejik planlama, Muhasebe sistemleri, Bilgisayarlı muhasebe sistemi, Elektronik ticaret, Satış, Sipariş, İnternet, Endüstri işletmeleri, Seramik endüstrisi, Seramik endüstrisi, Otel işletmesi, Veri, Olay süreç zinciri, Kurumsallaşma, Entelektüel sermaye, Entelektüel sermaye unsurları, Entelektüel sermaye hesaplama yöntemleri, Tekstil işletmeleri, Performans, Muhasebe yazılımları, Regresyon analizi, Özel tüketim vergisi, Madeni yağ sektörü, Finansal raporlama, Finansal kodlama, Kurumsal kaynak planlama sistemleri, Veri tabanı, Satışlar veri tabanı, Hedef Maliyetleme, Maliyet yönetimi, Kriz yönetimi, Muhasebe uygulamaları, Sosyal sorumluluk, Devlet muhasebesi, Hesap planı, E-Fatura, E-Arşiv, E-Uygulamaların Etkinliği, E-devlet, E-muhasebe, KOBİ’lerde kurumsallaşma, İç denetim kalitesi, TMS, E-ticaret, Bilgi kalitesi, Muhasebe mesleği, Meslek mensubu, Muhasebede hata, Muhasebede hile, İmaj, Kurumsal imaj, Hile belirtileri ve hile yöntemleri, Büyük ölçekli oteller, UFRS, Denetim, Karar alma süreci etkinliği, Türk Ticaret Kanunu, Meslek ahlakı prensipleri, Kurumsal yönetim ilkeleri, Yönetimsel etkinlik, Ar-Ge, Yapısal eşitlik modellemesi, İşletme kararları, Yönetimin etkinliği, Muhasebe çalışanları, Örgütsel performans, TR81 bölgesi, Bulut bilişim, Bulut muhasebe, Teknoloji kabul modeli, BOBİ, Araba yedek parçası, Bilgi akışı, Sağlık yöneticisi, Özel hastane, Rapor, Entegre raporlama, Trabzon alt bölgesi, İmalat sanayi işletmeleri, VEDAS, Kurumsal yönetim anlayışı, Kurumsallaşma düzeyi, Kurumsallaşma kriterleri, Vergi denetimi, E-Muhasebe uygulamaları, E-Beyanname, E-Belge, Değişim mühendisliği, Kaliteli finansal raporlama, Yönetim muhasebesi, Bilgi sistemleri, Şeffaflık, Adalet, Sorumluluk, Hesap verilebilirlik, Vakıf, Endüstri 4.0, Kamu hastanesi, Risk yönetimi, Benford yasası, Beneish modeli, Elektronik sağlık kayıtları, Dijital dönüşüm, Dijital muhasebe, Yönetimsel kararlar, Finansal performans, İşletme stratejisi, Muhasebe bilgilerinin kalitesi, Bankalar

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ekonomik ve ticari yönden ülkeler arasındaki sınırların kalkması olarak da adlandırılan ve küreselleşme adı verilen olgunun da etkisiyle birlikte artan rekabet ortamı işletmeleri oldukça zorlamış ve bu rekabette ön plana çıkacak stratejiler geliştirme yoluna gitmişlerdir. Bu noktada işletmelerin en ihtiyaç duydukları şey bilgi olmuş ve kendi bünyelerinden sağladıkları bilgi sistemleri yoluyla gereksinim duydukları bilgiye ulaşmaya çalışmışlardır. Bilgi sistemleri yoluyla elde edilen bu veriler, işletmeleri yoğun rekabet ortamında öne geçirmiş ve işletmeleri devamlı olarak yeni stratejik kararlar almaya itmiştir. İşte tam da bu noktada öne çıkan muhasebe bilgi sistemi, işletmelere rekabet avantajı sağlayan, faaliyetlerde verimliliği ve kaliteyi arttıran, stratejik karar alma aşamasında yardımcı olan ve tüm işletme içi ve dışı bilgi kullanıcılarına ihtiyaç duydukları doğru ve tarafsız veriler sağlayan bir mekanizma olarak görülmektedir.

Tüm bu anlatılanların ışığında hazırlanan bu çalışmada, Türkiye’de muhasebe bilgi sistemi konusunda 1987-2025 yılları arasında yazılmış olan lisansüstü tezler; yayımlanma yılı, yayımlanma dili, yazarın cinsiyeti, akademik danışmanın unvanı, tez türü, yazarların eğitim aldıkları üniversiteler ve kullanılan anahtar kelimeler gibi çeşitli kriterler açısından incelenmekte ve bu doğrultuda değerlendirmeler yapılmaktadır.

Elde edilen bulgulara göre, yüksek lisans çalışmalarının doktora tezlerine oranla daha ağırlıklı olduğu ve çok az sayıda İngilizce çalışmaya yer verildiği gözlenmiştir. Çoğunlukla Türkçe dil kullanılarak hazırlanan tezlerin 2018-2019 ve 2020 yıllarında sayısal olarak fazlalığı dikkat çekerken bazı yıllarda ise muhasebe bilgi sistemi konusunun işlenmediği görülmektedir. Yine çalışma kapsamında muhasebe bilgi sistemi konusunu ele alan en çok tezin Anadolu Üniversitesi’nde hazırlandığı ve hazırlanan bu tezlere doktor öğretim üyelerinin daha fazla danışmanlık

yaptığı tespit edilmiştir. Erkek yazarların çoğunlukta olduğu sonucuna varan bu çalışma, muhasebe bilgi sistemi, muhasebe, bilgi, KOBİ ve kurumsal yönetim gibi kelimelerin sıklıkla mevcut tezlerde anahtar kelime olarak kullanıldığını ortaya koymaktadır.

Çalışmanın özellikle 1987- 2025 yılı aralığını kapsadığı ve sadece lisansüstü tezleri ele aldığı düşünüldüğünde bu açılardan önemli kısıt oluşturmakta ve yıllar geçtikçe çalışmanın başka araştırmacılar tarafından güncellenebileceği ve sadece lisansüstü tezlerin değil makale vb. tüm yayınların bibliyometrik analizinin yapılması söz konusu olabilecektir.

KAYNAKÇA

- Akgün, A. İ., & Kılıç, S. (2013). Muhasebe Bilgi Sisteminin İşletme Yönetiminin Etkinliği Üzerindeki Etkisi. Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 20(2), 21-36.
- Demir, Ö., & Tanyıldızı, İ. (2018). Üretici KOBİ'lerde Muhasebe Bilgi Sisteminin Farkındalığı: Elâzığ İlinde Yapılan Bir Uygulama. Fırat Üniversitesi Harput Araştırmaları Dergisi, 5(2), 137-162.
- Doğan, M. (2016). Kurumsal Yönetim ve Muhasebe Bilgi Sistemi İlişkisi, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, (38), 194-201.
- Esmeray, A., & Buluş Dağlı, Özge. (2021). Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde (KOBİ) Muhasebe Bilgi Sistemi: Kayseri'de Faaliyet Gösteren İşletmeler Üzerine Bir Araştırma. İşletme Araştırmaları Dergisi, 9(4), 748–769.
- Gökdeniz, Ü. (2005), “İşletmelerde Muhasebe Bilgi Sistemine Yaklaşım”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 27, 86-94.
- Günay, Y., & Wolff, R. A. (2022). Muhasebe Bilgi Sisteminin Stratejik Karar Alma Sürecine Etkisi: Tekstil İşletmeleri Üzerinde Bir Uygulama. International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR), 9(82), 740–754.
- Kieso, D., Weygandt, J., & Warfield, T. (2007). Intermediate Accounting, 12th edition. (Hoboken: Wiley).
- Memiş, E. (2022). Muhasebe Yöneticilerinin Muhasebe Bilgi Sistemi Tercihini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. İşletme, 3(1), 93-104.
- Nicolau, A. I. (2000). A Contingency Model of Perceived Effectiveness in Accounting Information Systems: Organizational Coordination and Control Effects. International Journal of Accounting Information Systems, 1, 91-105.
- Tan, Ö. (2016). Impact Of Accounting Information Systems On Internal Auditors In Turkey. Öneri Dergisi, 12(46), 245-260.